

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 27-28 marca 2017 r. na kierunku
ekonomia
prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych
Politechniki Koszalińskiej**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	9
Dobre praktyki	10
Zalecenia	10
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	13
Dobre praktyki	14
Zalecenia	14
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	15
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	15
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	20
Dobre praktyki	21
Zalecenia	21
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	23
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	24
Dobre praktyki	24
Zalecenia	24
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	24
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	26
Dobre praktyki	26

Zalecenia	26
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	27
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	2Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	29
Zalecenia	29
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	29
Załączniki:.....	30
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	30
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	31
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	33
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	45
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	45
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	46
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	46

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Stefan Wrzosek, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA
2. dr hab. Joanna Moczydłowska, członek PKA
3. Marcin Grzegorzczak, ekspert PKA z grona studentów
4. mgr Grzegorz Kołodziej, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Poprzednia ocena jakości kształcenia na ww. kierunku została przeprowadzona w 2011 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także absolwentami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego i drugiego stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	<ul style="list-style-type: none"> - dziedzina nauk ekonomicznych - dyscypliny: ekonomia (wiodąca), nauki o zarządzaniu, finanse 	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia pierwszego stopnia - 6 semestrów/ 184 punkty ECTS studia drugiego stopnia – 4 semestry/ 120 punktów ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	studia pierwszego stopnia: <ul style="list-style-type: none"> - ekonomika przedsiębiorstwa - gospodarka regionalna i lokalna - gospodarka publiczna - badania operacyjne i analiza statystyczna studia drugiego stopnia: <ul style="list-style-type: none"> - ekonomika menedżerska - gospodarka publiczna i samorządowa - finanse i polityka pieniężna - kapitał ludzki w biznesie - rynek nieruchomości 	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	studia pierwszego stopnia – licencjat studia drugiego stopnia – magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	18 zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia , w tym 3 z tytułem naukowym profesora, 4 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 11 osób ze stopniem naukowym doktora	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku (stan na dzień 30.11.2016 r.)	studia pierwszego stopnia – 76 studia drugiego stopnia - 56	studia pierwszego stopnia – 36 studia drugiego stopnia - 64
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	studia pierwszego stopnia – 2365 godzin	Studia pierwszego stopnia - 1155 godz.

	studia drugiego stopnia – 1535 godzin	Studia drugiego stopnia – 624 godz.
--	---------------------------------------	-------------------------------------

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiejscowienie procesu kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

W odpowiedzi na raport z wizytacją Władze Uczelni odniosły się do uwag nim zawartych. Była w niej zawarta informacja o zwiększeniu aktywności międzynarodowej kadry naukowo-dydaktycznej kierunku ekonomia, przeprowadzeniu kampanii promującej wymianę studencką w ramach programów międzynarodowych oraz o zwiększeniu możliwości udziału studentów kierunku ekonomia w kursach językowych przygotowujących do wyjazdów zagranicznych. Załączono informacje o nowych (z ostatnich miesięcy) zdarzeniach i zamierzeniach związanych z wymianą międzynarodową oraz z naukową i organizacyjną aktywnością studencką, a w tym o:

- wizytach 2 nauczycieli akademickich – ze Szwecji i Włoch,
- 5 zaplanowanych wyjazdach nauczycieli akademickich do Hiszpanii i na Cypr,

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

- 6 nowych publikacjach zagranicznych (w tym 3 w wydawnictwach z listy A MNiSW) oraz 6 będących w druku,
- zorganizowaniu przez Koło Naukowe Młodych Ekonomistów debaty z udziałem władz Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,
- organizacji i współorganizacji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy z Finansów i Rachunkowości oraz studenckiej konferencji naukowej,
- rozwoju współpracy kół naukowych.

Te działania są dowodem dobrej reakcji na zalecenia, ale zdaniem zespołu oceniającego nie uzasadniają jeszcze podwyższenia oceny spełnienia kryterium 6.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Oceniany kierunek ma ogólnoakademicki profil kształcenia. Koncepcja kształcenia jest powiązana na ocenianym kierunku z misją i strategią rozwoju uczelni oraz ze strategią i polityką zapewnienia jakości jednostki. Ekonomia według Uczelni powinna mieć charakter ogólnoakademicki, aby stanowić realną alternatywę dla kształcenia na uczelniach gdańskich i szczecińskich. Koncepcja kierunku jest zgodna z misją i strategią Politechniki, spójna i logiczna. Dostrzegalna jest też orientacja na specyfikę gospodarki dominującej w otoczeniu i potrzeb lokalnego rynku pracy. Zastrzeżenia wywołuje jednak co najmniej jedna ze specjalności – finanse i polityka pieniężna – bo bardziej przystaje do kanonu kierunku finanse i rachunkowość (lub podobnego) niż kierunku ekonomia. Kierunek prowadzony jest jedynie w języku polskim.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych działa pięć kół naukowych (Studencki Klub Przedsiębiorczości, Studenckie Koło Naukowe Finansów - POLTECH KOSZALIN, Koło Młodych Ekonomistów, Studenckie Koło Naukowe – Rachmistrz, Studenckie Koło Naukowe LIDER). Koła naukowe zostały utworzone na początku roku akademickiego 2016/2017.

W ramach Wydziału działa Konwent. W skład Konwentu wchodzi praktycy z otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni. Konwent liczy obecnie 31 osób. Członkowie Konwentu prowadzą cykl wykładów dla studentów Politechniki pod tytułem „Praktyczne aspekty prowadzenia biznesu”. Konwent również uczestniczy w dyskusjach dotyczących zmian w ocenianym kierunku.

Studia, pomimo profilu ogólnoakademickiego, mają dość silne nastawienie praktyczne. Celem kierunku jest dostosowanie oferty do potrzeb rynku. Temu między innymi służy współpraca Wydziału z praktyką społeczną i gospodarczą realizowana między innymi w ramach Konwentu.

1.2.

Wydział prowadzi działania mające na celu wzmocnienie jego kompetencji naukowych. Posiada on kategorię B, a zatem aktywność naukowa Wydziału jest na umiarkowanym

poziomie. Jednakże znajdują się wśród pracowników naukowych osoby publikujące w czasopiśmie znajdujących się w bazie JCR. Realizowane badania jak dotychczas mają niewielki wpływ na koncepcję kształcenia.

Studenci są włączani do badań realizowanych przez pracowników naukowych. W efekcie studenci publikują we współautorstwie z pracownikami naukowymi artykuły naukowe. Artykuły te są głównie oparte na badaniach realizowanych przez studentów w ramach prac dyplomowych. Praktycznie wszystkie artykuły są publikowane w Zeszytach Naukowych WNE. Kierunkowe efekty kształcenia są odpowiednie dla kierunku ekonomia. Nie mają one wyraźnej orientacji na profil ogólnoakademicki. Raczej są sformułowane dość uniwersalnie, tak, że pasują zarówno do profilu ogólnoakademickiego, jak i praktycznego.

1.3.

Osiągnięcie modułowych i przedmiotowych efektów kształcenia zapewnia pokrycie wszystkich efektów kierunkowych i znajduje odzwierciedlenie w treściach przedmiotów. Zdarzają się drobne uchybienia polegające na tym, że efekt sformułowany na poziomie przedmiotu jest zbyt szeroki, tym samym niemożliwy dla osiągnięcia. Na przykład efekt EKP3 „student wyjaśnia koncepcje i metody zarządzania” jest niemożliwy do osiągnięcia w ramach przedmiotu *Gospodarowanie kapitałem ludzkim*.

Wśród efektów kształcenia na studiach pierwszego stopnia znajdują się efekty wskazujące na przygotowywanie studentów do prowadzenia badań naukowych, na przykład: K1A_W04 „zna podstawowe metody i narzędzia dotyczące pozyskiwania i analizy danych ekonomicznych”, K1A_W09 „ma podstawową wiedzę z zakresu analizy ekonomicznej przedsiębiorstwa”, K1A_U01 „potrafi obserwować i interpretować zjawiska ekonomiczne w oparciu o teorię ekonomii”, K1A_U07 „posiada umiejętność rozumienia, analizy i oceny zjawisk społeczno-gospodarczych i polityki gospodarczej państwa”. Efekty kształcenia przyjęte dla studiów drugiego stopnia zawierają treści związane z prowadzeniem badań naukowych, na przykład: K2A_W09 „zna w sposób pogłębiony metody analizy ekonomicznej przedsiębiorstwa”, K2A_U02 „samodzielnie formułuje i weryfikuje hipotezy badawcze”, K2A_U03 „potrafi wybrać i zastosować narzędzia statystyczne i ekonometryczne na potrzeby analizy ekonomicznej”.

Nie sformułowano efektów kształcenia uwzględniających specyfikę przedmiotu, jakim są praktyki. Karta oceny praktyk zawiera wybrane kierunkowe efekty kształcenia. Jest to rodzaj kwestionariusza, w którym pracodawca ocenia poziom osiągnięcia przez studenta odbywającego praktykę wybranych kierunkowych efektów kształcenia, a nie efektów przypisanych do praktyk zawodowych. W badanej jednostce błędnie utożsamiono badanie opinii pracodawców na temat kompetencji absolwentów z badaniem stopnia osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla praktyk zawodowych. Ocena spełnienia wymagań kryterium 1 – **w pełni**.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Pomimo dość wyraźnych objawów praktycznego charakteru kierunku, można uznać, na podstawie rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału, iż profil ogólnoakademicki jest uzasadniony. Stan ten powinna poprawić obecnie dokonywana intensyfikacja działań mających

na celu wzmocnienie aktywności badawczych realizowanych w ramach ocenianego kierunku. Budowanie silniejszej tożsamości naukowej jest w interesie Politechniki Koszalińskiej, która poprzez oferowanie bardziej elitarnych studiów chce zahamować odpływ studentów i absolwentów do innych ośrodków. Wydział Nauk Ekonomicznych złożył wnioski do CK o możliwość doktoryzowania z ekonomii, stąd powinien w niedługim czasie posiadać również ofertę dydaktyczną i naukową dla absolwentów studiów II stopnia.

Uwzględniając fakt, iż WNE posiada kategorię B, można uznać, że badania naukowe są realizowane na wystarczającym poziomie. Efekty kształcenia powinny silniej wskazywać na profil ogólnoakademicki. Większa liczba pracowników naukowych powinna prowadzić badania naukowe we współpracy ze studentami. Słabą stroną jest oferowanie studentom możliwości publikacyjnych jedynie w Zeszytach Naukowych Wydziału Nauk Ekonomicznych. Brakuje też w działalności naukowej Wydziału silniejszej orientacji międzynarodowej. Pomimo powyższych zastrzeżeń można stwierdzić, że Wydział w oparciu o swoje możliwości oferuje studentom rozwój naukowy.

Efekty kształcenia przyjęte dla ocenianego kierunku są spójne z efektami kształcenia w obszarze nauk społecznych. Poprawnie opisują kwalifikacje wymagane na studiach o profilu ogólnoakademickim, a ich zakres merytoryczny jest powiązany z dyscyplinami wskazanymi jako podstawa koncepcji kształcenia, tj. ekonomią, finansami i naukami o zarządzaniu. Jednostka prowadzi badania naukowe we wskazanych dyscyplinach. Efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie przez studentów wiedzy oraz umiejętności badawczych, znajomości języka obcego oraz kompetencji społecznych ważnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji. Mocną stroną jest sposób sformułowania efektów kształcenia (zarówno kierunkowych, jak i modułowych oraz przedmiotowych). Napisano je językiem zrozumiałym dla wszystkich interesariuszy (studentów, nauczycieli akademickich, pracodawców). Do słabych stron należy zaliczyć małe zróżnicowanie treści efektów na drugim stopniu studiów w porównaniu do studiów pierwszego stopnia. Dotyczy to głównie efektów kształcenia z zakresu wiedzy, które w wielu przypadkach różnicują tylko przymiotniki określające stopień szczegółowości: na studiach pierwszego stopnia powtarza się określenie „podstawowa, elementarna”, na studiach drugiego stopnia „rozszerzona, pogłębiona”. Przykładem może być porównanie efektów K1A_W02 i K2A_W02. Na studiach pierwszego stopnia treść efektu brzmi: „zna podstawową terminologię używaną w ekonomii, rozumie jej interpretację i zastosowania do opisu zjawisk społecznych...”, na studiach drugiego stopnia jego treść jest bardzo podobna: „zna terminologię stosowaną w ekonomii i naukach pokrewnych, rozumie jej źródła i zastosowanie”. Mało nowej jakościowo wiedzy na studiach drugiego stopnia generuje problem powtarzania tych samych treści, co potwierdzili studenci.

Dobre praktyki

1. Dynamiczny rozwój studenckiego ruchu naukowego,
2. Możliwości publikacyjne dla studentów,
3. Oferowanie dedykowanych zajęć przez praktyków (w ramach Konwentu),
4. Trójstopniowe, kaskadowe uszczegółowienie efektów kształcenia. Z efektów kierunkowych zostały wyprowadzone efekty kształcenia osiągnane w ramach modułu, a efekty modułowe zostały uszczegółowione na poziomie przedmiotów (kursów). Pozwala to

na precyzyjne określenie przedmiotowych efektów kształcenia, co ułatwia ich weryfikację oraz podnosi wartość komunikacyjną karty kursu (student otrzymuje szczegółową informację na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które osiągnie w ramach danego modułu i kursu).

Zalecenia

- Wzmocnienie działalności naukowej Wydziału Nauk Ekonomicznych, a w związku z tym m.in.:
 - dążenie do uzyskania uprawnień doktorskich,
 - dążenie do uzyskania kategorii A,
 - zwiększenie aktywności międzynarodowej.
- Włączanie większej liczby pracowników do działalności badawczej realizowanej we współpracy ze studentami.

- Wskazana jest modyfikacja efektów kształcenia dla studiów drugiego stopnia, tak by w sposób jednoznaczny pokazywały one progres wiedzy i umiejętności w porównaniu do studiów pierwszego stopnia.
- Należy poprawić treść efektu K2A_W06 (stopień 2) eliminując błąd (jest: „ma rozszerzoną wiedzę o roli i metodach kapitału ludzkiego w gospodarce”, powinno być: „ma rozszerzoną wiedzę o roli i metodach doskonalenia kapitału ludzkiego w gospodarce”).
- Należy opracować efekty kształcenia odzwierciedlające specyfikę praktyk zawodowych (efekty ukierunkowane przede wszystkim na zdobycie umiejętności i doskonalenie kompetencji społecznych).

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Liczba punktów ECTS przypisana do danego przedmiotu w wielu przypadkach nie została dostatecznie uzasadniona. W wielu kartach przedmiotów przypisuje się zbyt dużą liczbę godzin na przygotowanie studentów do zajęć (często wyraźnie oddzielonych od godzin przeznaczonych na analizę literatury). Na przykład w ramach przedmiotu *Historia myśli ekonomicznej* (4 ECTS), realizowanego wyłącznie w formie wykładu, do aktywności własnej studenta wliczono 25 godzin na analizę literatury i dodatkowe 20 godzin na bliżej

niesprecyzowane przygotowanie się do zajęć. Karta przedmiotu *Polityka pieniężna i budżetowa* (4 ECTS), realizowanego wyłącznie w formie wykładu, zakłada 40 godzin pracy własnej studenta i analizy materiałów źródłowych. Na przedmiocie *Bankowość* do aktywności studenta wlicza się 35 godzin pracy własnej oraz aż 20 godzin konsultacji. Zajęcia hospitowane w czasie wizytacji nie wymagały od studentów szczególnego wstępnego przygotowania, co upoważnia do wniosku, że liczba punktów ECTS dla części przedmiotów jest zawyżona lub brakuje zaplanowanej, precyzyjnie określonej i udokumentowanej aktywności własnej studentów uzupełniającej ich udział w wykładzie.

Wizytowana jednostka prowadzi zróżnicowane metody i formy zajęć dydaktycznych. Hospitacje zajęć wykazały zróżnicowane kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich. Część zajęć polegała na jednostronnym przekazywaniu bardzo abstrakcyjnych treści bez wskazania możliwości wykorzystania tych treści w pracy zawodowej lub aktywności naukowej. Część wykładowców nie nawiązywała kontaktu ze studentami, nie pobudzała ich aktywności i krytycznego myślenia. Inni stosowali proste metody aktywizujące.

Podczas spotkania z ZO studenci wyrazili zasadniczo pozytywne opinie na temat programu i planu studiów, wskazując jednak pewne obszary, które z punktu widzenia tej grupy społeczności akademickiej wymagają doskonalenia. Z ich punktu widzenia podczas zajęć, częściej niż dotychczas, powinny być wykorzystywane aktywizujące studentów formy prowadzenia zajęć, w tym np. case study, realne problemy. Poziom lektoratów w dużej mierze zależy od zaangażowania i umiejętności prowadzącego zajęcia, a grupy nie są dzielone ze względu na poziomy. W ramach procesu dyplomowania zostały stworzone odpowiednie możliwości wyboru promotora, w konsultacji z którym uzgadniają temat pracy dyplomowej. Podczas spotkania z ZO studenci jednoznacznie pozytywnie odnieśli się do wsparcia otrzymywanego od promotorów, zarówno merytorycznych konsultacji, jak i doboru metodyki pracy badawczej.

2.2.

W większości przypadków stosowane są różnorodne metody weryfikacji efektów kształcenia z wyraźną przewagą testów zawierających pytania zamknięte i otwarte. Sposób sformułowania pytań wskazuje, że testy najczęściej badają mechaniczne przyswojenie wiedzy (np. polecenia typu *wymień... przedstaw... podaj podział... podaj definicję*). Stosunkowo rzadko stosowane są pytania problemowe i analityczne. W większości kart przedmiotów brakuje określenia, jaki jest procentowy udział różnych form sprawdzania efektów kształcenia w ocenie końcowej (np. w jakim stopniu na ocenę wpływa aktywność na zajęciach lub prace przejściowe). Wśród analizowanych prac projektowych część nie nosiła śladów sprawdzania i oceniania. Brakuje informacji zwrotnej uzasadniającej ocenę i ukierunkowującej dalszy proces uczenia się (np. prace z makroekonomii).

Poważne zastrzeżenia budzi sposób zaliczanie praktyk na podstawie pracy zawodowej studentów. Analiza wybranych wniosków „o zaliczenie wykonywanej pracy jako praktyki zawodowej” wskazuje, że opisywane w nich aktywności studentów często są niespójne z profilem kompetencji ekonomisty (np. praca biurowa w kancelarii notarialnej, praca asystenta

województwa). Nie ma w nich odniesienia do efektów kształcenia właściwych dla praktyk na kierunku ekonomia.

Z analizy prac dyplomowych, a także z rozmów ze studentami i absolwentami wynika, że słabą stroną procesu dydaktycznego jest nauka języków obcych. W pracach dyplomowych tylko sporadycznie odnotowano odwoływanie się do literatury obcojęzycznej. W kartach przedmiotów nie zaleca się literatury obcojęzycznej, mimo że biblioteka jest zaopatrzona w publikacje angielskojęzyczne.

W kwestii weryfikacji osiągnięcia przez studenta założonych efektów kształcenia studenci nie są w pełni świadomi, czy i w jakim stopniu je zrealizowali. Jest to spowodowane formą zaliczania niektórych przedmiotów za pomocą testów zamkniętych. Na spotkaniu z ZO studenci zwrócili uwagę, że ta forma zaliczenia w bardzo niewielkim stopniu odzwierciedla stopień uzyskanych przez nich efektów. Studenci są informowani na pierwszych zajęciach o metodach i sposobach zaliczania przedmiotu oraz o literaturze, której znajomość jest wymagana i zalecana. W ciągu 14 dni od zaliczenia są informowani o wynikach za pomocą systemu USOS, ale to nie stanowi należytej informacji zwrotnej.

Zdaniem studentów są stosowane formalnie przyjęte, opublikowane, spójne i przejrzyste zasady rekrutacji kandydatów oraz realizacji procesu kształcenia. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na przychylność pracowników, indywidualizację procesu kształcenia, ustalanie wraz ze studentem harmonogramu zaliczeń oraz wsparcie Jednostki w zakresie osiągania założonych efektów kształcenia. Jest to realizowane poprzez asystenta osoby z niepełnosprawnościami.

2.3.

Poszczególne poziomy studiów kończy egzamin dyplomowy obejmujący zagadnienia związane z treścią pracy dyplomowej oraz pytania sprawdzające osiągnięcie efektów kształcenia przypisanych do kierunku, w tym efektów kształcenia osiągniętych w ramach modułów specjalnościowych. Stwierdzono nieliczne przypadki zawyżania oceny końcowej za pracę dyplomową. Słabą stroną prac licencjackich i magisterskich jest to, że w częściach teoriopoznawczych studenci bardzo często powołują się na przestarzałą literaturę problemu (wśród losowo wybranych prac znalazły się takie, w których literatura starsza niż 15 lat stanowiła 50% wszystkich publikacji wykazanych w bibliografii). Część prac w stopniu niskim, jak na ogólnoakademicki profil kształcenia, potwierdza przygotowanie do prowadzenia badań i umiejętności badawcze studentów. Brakuje lub źle sformułowane są cele badań, problemy i hipotezy badawcze, brakuje wykorzystania bardziej zaawansowanych metod analitycznych.

Na wizytowanym kierunku, w celu wykrywania plagiatów, każda praca dyplomowa jest sprawdzana programem antyplagiatowym. W przypadku niepomyślnej weryfikacji pracy, student jest kierowany na powtórzenie seminarium dyplomowego i ponowne napisanie pracy na inny temat.

Na wizytowanym kierunku nie było przypadku potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów.

Wymogi kryterium 2. zostały zrealizowane **w pełni**.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program i plan studiów oraz formy i organizacja zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dobór treści programowych odpowiada efektom kształcenia oraz uwzględnia stan wiedzy w dyscyplinach: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu. Treści programowe są kompleksowe i różnorodne. Trudno jednoznacznie pozytywnie ocenić ich aktualność, ponieważ same treści przedmiotowe spełniają wymóg aktualności, jednak w kartach przedmiotów (kursów) umieszczana jest przestarzała literatura z lat 90. XX wieku, co podważa zasadę przekazywania studentom aktualnej wiedzy. Jako przykład może posłużyć literatura zalecana w kartach przedmiotów: *Narzędzia analizy strategicznej przedsiębiorstwa*, *Ekonomia międzynarodowa*, *Ekonomika przedsiębiorstw*, *Koncepcje rozwoju przedsiębiorstwa*, *Ekonomika MSP*, *Ekonomia menedżerska*. Poprawnie wyodrębniono moduły kształcenia i realizowane w ich ramach przedmioty (kursy). Sekwencja przedmiotów w planie studiów jest właściwa.

Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia jest zróżnicowana. W przypadku studentów studiów drugiego stopnia będących absolwentami kierunków innych niż ekonomiczne (np. filologii) nabycie zaawansowanej wiedzy i umiejętności ekonomicznych jest utrudnione. Uczelnia oferuje tym studentom moduł uzupełniający, ale spełnia on swoją rolę tylko częściowo, ponieważ jest realizowany równoległe z zajęciami, w ramach których jako warunek wstępny wymagana jest podstawowa wiedza ekonomiczna. Na przykład w karcie przedmiotu „Makroekonomia zaawansowana” realizowanego w 1 semestrze na studiach drugiego stopnia słusznie sformułowano jako wymaganie wstępne „znajomość podstaw ekonomii”. Studenci będący absolwentami kierunków studiów, które nie są powiązane z dziedziną nauk ekonomicznych nie są w stanie spełnić tego wymagania.

Uczelnia opracowała spójne i przejrzyste zasady rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne. Zasady te zapewniają równe szanse wszystkim kandydatom. Informacje dotyczące przyjęcia na studia na kierunek ekonomia są transparentne, dostępne na stronie internetowej Wydziału. Opracowano również procedurę potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów. Regulamin studiów precyzyjnie przedstawia zaliczanie poszczególnych etapów studiów oraz zasady dyplomowania.

Studenci jako mocne strony procesu kształcenia wymienili dobrze ułożony harmonogram zajęć, który jest zgodny z zasadami higieny pracy i uczenia się w przypadku obu form prowadzonych studiów, w tym uznali, że nie są nadmiernie obciążeni zajęciami. Uzyskują wsparcie w procesie uczenia się od prowadzących w czasie konsultacji oraz poprzez dostarczanie drogą elektroniczną dodatkowych materiałów do nauki. Studenci są włączani do prac badawczych w ramach badań realizowanych na studiach II stopnia oraz pracy w kołach naukowych, gdzie uzyskują wsparcie od prowadzących zajęcia i opiekuna koła. Osoby z niepełnosprawnościami mają zapewnione szerokie wsparcie materialne, merytoryczne oraz praktyczne m.in. w osobie asystenta.

Wśród słabych stron studenci wymieniali to, iż niektórzy prowadzący na pierwszych semestrach przedstawiają w czasie zajęć nieaktualne dane i informacje. Zwracali również uwagę na słabą jakość lektoratów z języka obcego i niedostosowanie poziomu nauczania do zaawansowania grupy, a także dobór grup wywołujący niejednorodność tego zaawansowania. Podczas spotkania z ZO studenci podkreślali również potrzebę realizowania większej ilości zajęć, w których teoria jest konfrontowana z praktyką, oraz wykorzystywania przez nauczycieli akademickich bardziej aktywizujących form zajęć, np. studia przypadku, rozwiązywanie realnych problemów gospodarczych.

Dobre praktyki

Studenci jako dobrą praktykę wskazali możliwość przydzielenia asystenta osobie z niepełnosprawnościami. Do jego zadań należy wspieranie studenta w realizowaniu programu studiów oraz osiągnięciu efektów kształcenia.

Zalecenia

- Należy zwiększyć różnorodność form zajęć oraz form weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia. Stosownie do specyfiki profilu ogólnoakademickiego konieczne jest zwiększenie wykorzystywania projektów badawczych, indywidualnych lub zespołowych, analiz przypadków itp., a w testach sprawdzających wiedzę częściej należy stosować pytania problemowe i analityczne. Wskazane jest opracowanie standardu pracy projektowej.
- W kartach kursów należy określić procentowy udział różnych form weryfikacji efektów kształcenia w ocenie końcowej.
- Należy dostosować liczby punktów ECTS do faktycznego nakładu pracy studentów lub zwiększyć obciążenie studentów pracą własną uzasadniającą wpisywanie do karty przedmiotu dużej liczby godzin określanych jako „przygotowanie studentów do zajęć”.
- Konieczne jest przekazywanie studentom informacji zwrotnej pomagającej w organizacji nauki własnej. Wszystkie prace etapowe powinny być sprawdzane, a także opatrzone komentarzem uzasadniającym ocenę.

- Niezbędna jest aktualizacja literatury zalecanej w kartach przedmiotów, a także uwzględnianie literatury obcojęzycznej.
- Należy opracować efekty kształcenia dla praktyk zawodowych uwzględniające specyfikę kierunku ekonomia o profilu ogólnoakademickim oraz precyzyjnie określić warunki zaliczania praktyki na podstawie pracy zawodowej studentów. Praca zawodowa musi umożliwiać osiągnięcie przez studenta wszystkich efektów kształcenia zakładanych dla praktyk.
- Konieczne jest doskonalenie nauczania języków obcych, w tym zmiana organizacji prowadzenia zapisów na zajęcia z języków obcych, np. wprowadzenie wstępnych egzaminów poziomujących, w celu dostosowania treści nauczania do wejściowego poziomu znajomości języka obcego oraz wprowadzenie terminologii ekonomicznej i biznesowej.
- Należy doskonalić kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich oraz motywować ich do korzystania z nowoczesnych, interaktywnych technik nauczania.
- Należy motywować studentów piszących prace dyplomowe do korzystania z aktualnej literatury problemu, w tym literatury obcojęzycznej.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Obowiązujące procedury dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia zostały określone w przyjętym przez Wydział Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia, który funkcjonuje na podstawie Zarządzenia Nr 18/2015 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 2 lutego 2015 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w podstawowych jednostkach organizacyjnych Politechniki Koszalińskiej. Na poziomie Jednostki dokumentem określającym funkcjonowanie Systemu jest Uchwała Nr 105/2014 Rady Wydziału z dnia 24 października 2014 r., zawierająca opis procedur w zakresie oceny i monitorowania efektów kształcenia oraz doskonalenia programów. Ponadto, na podstawie wspomnianego wyżej Zarządzenia Rektora, Jednostka zatwierdziła również Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w formie Księgi Jakości, obejmującej zasady dotyczące:

- tworzenia i doskonalenia programów i weryfikacja efektów kształcenia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia,
- oceniania osiągniętych przez studentów i słuchaczy studiów podyplomowych efektów kształcenia oraz ich dokumentowanie,
- określania i weryfikacji efektów kształcenia na praktykach studenckich,

- wspierania dydaktycznego, naukowego i materialnego studentów i słuchaczy studiów podyplomowych,
- rekrutacji kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz studia podyplomowe,
- doskonalenia kadry dydaktycznej,
- dyplomowania,
- weryfikacji i doskonalenia zasobów materialnych Jednostki,
- weryfikacji poziomu naukowego,
- zlecenia, weryfikacji i realizacji zajęć dydaktycznych,
- upubliczniania informacji o programach kształcenia,
- polityki finansowej jednostki,
- ewaluacji działalności dydaktycznej Jednostki,
- monitorowania losów zawodowych absolwentów.

W odniesieniu do każdego z 14 ww. obszarów opracowano cele, zakres działania oraz przedmioty procedur i poszczególnych zadań. Księga Jakości jest dokumentem szczegółowym, w którym obszary zostały podzielone na podobszary, a w każdym z nich wyodrębniono: opis wykonania zadania, podmiot odpowiedzialny za zadanie, podmiot wykonujący określone zadanie, podmioty monitorujące wykonanie zadania, sposób wykonania zadania (wzorzec), źródła informacji, dokumentację związaną z realizacją zadania oraz termin jego wykonania. Opracowaną Księgę należy ocenić jednoznacznie pozytywnie, w szczególności mając na uwadze fakt, że w przejrzysty i uporządkowany sposób określa ona postępowanie w zakresie monitorowania i oceny jakości procesu kształcenia.

W Jednostce kluczową rolę w procesie projektowania programów kształcenia pełni Rada Programowa kierunku. W jej skład wchodzi nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe, przedstawiciele studentów oraz powołany dla danego kierunku i poziomu kształcenia Koordynator Krajowych Ram Kwalifikacji. Do zadań Rady Programowej w obszarze projektowania programów kształcenia należy: opracowanie projektu efektów kształcenia, sylwetki absolwenta, programu kształcenia wraz z kartami kursu, zaplanowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia, a także przeprowadzenie konsultacji programu z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W tym kontekście należy podkreślić, że podmiotem uczestniczącym w pracach związanych z programem kształcenia, niebędącym formalnie elementem struktury organizacyjnej Systemu, jest Konwent działający przy Wydziale Nauk Ekonomicznych, w którego skład wchodzi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Opracowana przez Radę Programową propozycja programu kształcenia przekazywana jest Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia, Samorządowi Studentów, a następnie Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia. Po uzyskaniu pozytywnej opinii ww. organów, efekty kształcenia dla danego kierunku, profilu i poziomu kształcenia podlegają zatwierdzeniu przez Senat Uczelni, a Rada Wydziału zatwierdza program kształcenia. Zmiany w programach inicjowane są przez Radę Programową na podstawie ewaluacji procesu kształcenia. Propozycje zmian, po analizie dokonywanej przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, przedstawiane są Radzie Wydziału w celu akceptacji i zatwierdzenia.

Rada Programowa na bieżąco monitoruje programy kształcenia poprzez systematyczny przegląd założonych efektów kształcenia oraz metod ich osiągnięcia i weryfikacji na poziomie poszczególnych kursów. W każdym semestrze Rada opracowuje sprawozdanie z osiągnięcia założonych efektów, dla którego źródłem informacji są kwestionariusze wypełniane przez nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne zajęcia. Na podstawie dokonywanej analizy ustalane są wnioski dotyczące: osiągnięcia wszystkich zadeklarowanych w kartach kursu/modułu efektów kształcenia; zgodności programów zajęć z zadeklarowanymi w kartach kursu/modułu; adekwatności metod dydaktycznych do rzeczywistych możliwości osiągnięcia i weryfikacji założonych dla poszczególnych kursów/modułów efektów kształcenia; zgodności założonej dla kursów modułów liczby punktów ECTS z rzeczywistym nakładem pracy studenta niezbędnym do osiągnięcia wszystkich założonych efektów kształcenia, wniosków prowadzących kursy/moduły dotyczących realizacji procesu dydaktycznego. Dokonywana analiza uwzględnia również podsumowanie wniosków zawartych przez nauczycieli akademickich w kwestionariuszach. Opisane działania realizowane są przez Radę Programową raz w każdym semestrze i uwzględniają wyłącznie perspektywę kadry prowadzącej proces kształcenia. Należy podkreślić, że analizy prezentujące znacznie szersze ujęcie są dokonywane raz w roku i znajdują odzwierciedlenie w sprawozdaniu Rady Programowej z osiągnięcia założonych efektów kształcenia oraz doskonalenia programu kształcenia na kierunku, które łączy perspektywę nauczycieli akademickich, studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Przedmiotem analiz są zwłaszcza sprawozdania z realizacji i weryfikacji efektów kształcenia, wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ankietyzacji prowadzonej wśród studentów dotyczącej oceny poszczególnych kursów, sprawozdania z realizacji praktyk studenckich, opinie samorządu studentów i przedstawicieli otoczenia-gospodarczego, a także wnioski z badania zapotrzebowania na kompetencje absolwentów szkół wyższych. Zespół oceniający zwraca jednak uwagę, że w bardzo ograniczonym zakresie przedmiotem analiz Rady Programowej były dotychczas wyniki badania losów zawodowych absolwentów realizowanego przez Biuro Karier Politechniki Koszalińskiej oraz wyniki badania ekonomicznych losów absolwentów prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ponadto utrzymujący się niski udział studentów w badaniach ankietowych powoduje, że reprezentatywność uzyskiwanych wyników jest bardzo ograniczona.

Wnioski Rady Programowej, w postaci corocznych sprawozdań z doskonalenia programów kształcenia, wraz z zaleceniami działań mających na celu poprawę jakości procesu kształcenia przekazywane są do analizy Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia, który przedkłada Dziekanowi i Radzie Wydziału zbiorcze sprawozdanie z osiągnięcia założonych efektów kształcenia na wszystkich prowadzonych przez Jednostkę kierunkach kształcenia wraz z propozycją zmian w programach kształcenia oraz działań doskonalących odnoszących się do poszczególnych czynników wpływających na jakość.

Analiza dokonana przez zespół oceniający wykazała, że w efekcie monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia Jednostka podjęła szereg działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia na wizytowanym kierunku. Przykładowe działania oraz przesłanki do ich podjęcia przedstawiono w tabeli poniżej.

--	--

Wnioski wynikające z monitorowania programów kształcenia i sposobu ich realizacji	Działania doskonalące
<p>Stwierdzono potrzebę większego zaangażowania praktyków z otoczenia gospodarczego w proces kształcenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Członkowie Konwentu Wydziału Nauk Ekonomicznych, w semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016 oraz 2016/2017 przeprowadzili semestralny cykl wykładów pn. <i>praktyczne aspekty prowadzenia biznesu</i>. Elementem uzyskania zaliczenia były obligatoryjne projekty na tematy uzgodnione z przedsiębiorcami, – od roku akademickiego 2015/2016 uruchomiono semestralny cykl wykładów pn. <i>instytucje otoczenia biznesu</i>, w ramach którego zajęcia prowadzone są przez przedstawicieli instytucji otoczenia gospodarczego, – włączono praktyków w realizację modułów specjalnościowych.
<ul style="list-style-type: none"> - Stwierdzono konieczność większego zróżnicowania wykorzystywanych podczas zajęć metod kształcenia w celu dopasowania ich do poziomu możliwości przyswajania wiedzy przez studentów, - stwierdzono potrzebę większej aktywizacji studentów podczas zajęć (z uwagi na ich dużą pasywność). 	<ul style="list-style-type: none"> – W trakcie projektowania metod dydaktycznych oraz zasad zaliczania kursu/modułu większą, niż w poprzednich latach, uwagę zwrócono na metody projektowe. Na wybranych przedmiotach projekt grupowy lub indywidualny stał się obligatoryjnym elementem zaliczenia, np. <i>gospodarowanie kapitałem ludzkim, ekonomia międzynarodowa, makroekonomia zaawansowana</i> – odbyły się zebrania pracowników prowadzących zajęcia, w trakcie których dyskutowano o przyczynach pasywności studentów oraz możliwościach zastosowania podczas zajęć skuteczniejszych metod aktywizacji dostosowanych do zróżnicowanych kompetencji i umiejętności. Efektem tych spotkań jest wykorzystywanie bardziej zróżnicowanych, niż w poprzednich latach, narzędzi dydaktycznych przez nauczycieli akademickich podczas zajęć, co znalazło swoje odzwierciedlenie również w opisie metod osiągnięcia i weryfikacji efektów kształcenia w kartach kursów.
<p>Stwierdzono potrzebę większego dopracowania metodyki wykorzystanej w pracach dyplomowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wprowadzono zasadę konieczności pisemnego opracowania przez studenta koncepcji pracy dyplomowej, zawierającej cel pracy, problemy badawcze, przedmiot i zakres badań, hipotezy (w przypadku pracy magisterskiej) metodykę badań, przykładowe materiały, które zostaną wykorzystane w pracy i podstawową literaturę, którą student zobowiązany jest przedstawić promotorowi przed wypełnieniem karty dyplomanta.
<p>W wyniku analizy tematów prac dyplomowych wpisywanych przez promotorów do Systemu Dyplom stwierdzono pewne rozbieżności pomiędzy realizowaną przez studenta specjalnością a obranym tematem pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wprowadzono zasadę, zgodnie z którą tematy prac dyplomowych, przed zgłoszeniem przez uprawnionych nauczycieli akademickich do Systemu Dyplom, podlegają weryfikacji przez Kierownika Katedry.

<p>W roku akademickim 2014/2015 dokonano analizy <i>kart oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia na kursie</i>, która wykazała konieczność zmian we wzorze karty.</p>	<p>– Dokonano zmian w kwestionariuszu karty oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia na kursie, wprowadzając ją do obowiązującej dokumentacji od roku akademickiego 2015/2016. Zmiany te polegały na rezygnacji z ponownego opisu efektów kształcenia, wprowadzono natomiast konieczność analizy wyników (rozkładu ocen) z zaliczenia kursu oraz możliwość przekazania sugestii co zakupu nowej literatury lub oprogramowania koniecznego do realizacji procesu dydaktycznego.</p>
--	--

Uwzględniając wnioski zespołu oceniającego PKA wynikające z analizy programów kształcenia, należy podkreślić, iż zostały stwierdzone usterki, które pomimo sprawnie zorganizowanego i funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, nie zostały zdiagnozowane przez Jednostkę, np.: mała różnica (progres) w sformułowaniu efektów kształcenia na studiach drugiego stopnia w porównaniu z efektami kształcenia na studiach pierwszego stopnia, nadmierne wykorzystywanie testów jako metody weryfikacji efektów kształcenia, słabo udokumentowana praca własna studenta, a także zdarzający się brak zgodności metod weryfikacji efektów kształcenia z metodami kształcenia.

3.2.

Księga Jakości Wydziału Nauk Ekonomicznych obejmuje zasady upubliczniania informacji o programach kształcenia, a także określa odpowiedzialność za poszczególne czynności. Ponadto jakość witryn internetowych Uczelni oraz funkcjonalność USOS-web są elementem ankiety oceniającej jakość kształcenia i warunki studiowania przeprowadzanej wśród studentów. Dokonana przez zespół oceniający analiza wykazała, że Jednostka zapewnia publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnych informacji o trybie i zasadach rekrutacji, programie kształcenia oraz warunkach jego realizacji. Na stronie internetowej Wydziału dostępne są kompletne informacje związane z realizacją procesu kształcenia, m.in. harmonogram roku akademickiego, plan zajęć, regulamin studiów oraz druki związane z opieką materialną oraz dydaktyczną. Wszystkie karty kursów dla realizowanych przedmiotów dostępne są bez ograniczeń na uczelnianej platformie KRK. Dodatkowo studenci, poprzez indywidualne konta USOS-web, mają zapewniony dostęp do indywidualnych planów zajęć, wyników zaliczeń i egzaminów. Kandydaci na studia, poprzez stronę internetową Wydziału, mają możliwość zapoznania się z programem kształcenia zawierającym efekty kształcenia oraz szczegółowe plany studiów. Na stronie internetowej Wydziału dostępne są również regulaminy dyplomowania, praktyk, ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów oraz regulamin potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Z informacji uzyskanych w czasie spotkań ZO PKA ze studentami oraz przedstawicielami Wydziału udało się uzyskać informację, że studenci biorą udział w posiedzeniach komisji i zespołów roboczych w celu projektowania i monitorowania programu kształcenia. Studenci są informowani na temat działań oraz zmian w programie oraz na temat wyników ankietyzacji nauczycieli akademickich. Odbywa się to podczas otwartych spotkań z Panią Dziekan oraz za pośrednictwem strony Jednostki i systemu USOS. W czasie otwartych spotkań studenci

informują władze Jednostki o swoich problemach, potrzebach oraz spostrzeżeniach na temat jakości kształcenia, infrastruktury oraz innych spraw związanych z procesem kształcenia. Studenci w czasie posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Rad programowej opiniują oraz proponują zmiany w programie studiów. Przykładem może być wprowadzenie takich przedmiotów jak *Metodologia badań naukowych* na obu stopniach kształcenia, gdzie studenci uczą się pracy i edycji tekstu oraz danych do publikacji. Wprowadzony został również przedmiot o zakładaniu i prowadzeniu własnego biznesu. Studenci posiadają dostęp do informacji na temat procesu kształcenia oraz systemu jakości kształcenia za pośrednictwem strony internetowej Jednostki oraz system USOS.

Ocena według kryterium 3. – w pełni.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka wdrożyła Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, który w sposób przejrzysty i uporządkowany określa postępowanie dotyczące monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia, co należy uznać za mocną stronę przyjętych rozwiązań. We wspomnianym powyżej postępowaniu uczestniczą interesariusze wewnętrzni, tj. nauczyciele akademicy, studenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno- gospodarczego, w tym w szczególności będący członkami Konwentu powołanego przy Wydziale Nauk Ekonomicznych. Działalność Rady Programowej w kontekście monitorowania programów kształcenia i sposobu ich realizacji należy ocenić pozytywnie. Rada analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł, co pozwala na szerokie badanie procesu kształcenia. Analiza jest dość szczegółowa i umożliwia formułowanie wniosków. W toku wizytacji ustalono, że efektem realizowanych działań są propozycje i konstruktywne uwagi, które następnie są wdrażane w postaci konkretnych rozwiązań, mających na celu doskonalenie procesu kształcenia.

Zespół oceniający zwraca jednak uwagę, że w bardzo ograniczonym zakresie przedmiotem analiz Rady Programowej były dotychczas wyniki badania losów zawodowych absolwentów realizowanego przez Biuro Karier Politechniki Koszalińskiej oraz wyniki badania ekonomicznych losów absolwentów prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ponadto utrzymujący się niski udział studentów w badaniach ankietowych powoduje, że reprezentatywność uzyskiwanych wyników jest bardzo ograniczona. Należy również podkreślić, iż w wyniku analizy programu kształcenia dokonanej przez zespół oceniający stwierdzono usterki, które pomimo sprawnie zorganizowanego i funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, nie zostały zdiagnozowane przez Jednostkę (przykłady podano wyżej). W związku z powyższym, z punktu widzenia zespołu oceniającego PKA, uprawnione jest sformułowanie wniosku, że rozwiązania przyjęte w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia w odniesieniu do monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia, wymagają dalszej refleksji i doskonalenia.

Dobre praktyki

Cosemestralne spotkania studentów z Dziekanem w celu omówienia wyników ankiet studenckich oraz uzyskania opinii studentów na temat Wydziału.

Zalecenia

- Dokonywanie pogłębionej analizy wyników badania losów zawodowych absolwentów realizowanego przez Biuro Karier Politechniki Koszalińskiej oraz wyników badania ekonomicznych losów absolwentów prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a następnie uwzględnianie przez Radę Programową wizytowanego kierunku sformułowanych wniosków w procesie monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia.
- Uwzględnienie w procesie monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia, w szerszym zakresie niż dotychczas, elementów związanych z analizą, formułowaniem wniosków i podejmowaniem ew. działań doskonalących wraz z oceną ich skuteczności, w odniesieniu do: progresu w efektach kształcenia na studiach drugiego stopnia w porównaniu do efektów kształcenia założonych do osiągnięcia na studiach pierwszego stopnia, trafności wyboru przez nauczycieli akademickich testu jako metody weryfikacji efektów kształcenia, sposobów dokumentowania pracy własnej studenta, a także zgodności metod weryfikacji efektów kształcenia z metodami kształcenia.
- Kontynuowanie działań mających na celu podniesienie udziału studentów w badaniach ankietowych. Zdaniem zespołu oceniającego warto rozważyć w tym zakresie zmianę formy badania z elektronicznej na papierową, a także kłaść nacisk na informowanie studentów o efektach ankiet (działaniach dzięki nim podjętych).

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Do minimum kadrowego zgłoszono 18 osób, w tym 1 osobę z tytułem naukowym profesora nauk ekonomicznych, 2 osoby z tytułami naukowymi profesora nauk o ziemi (lecz z dorobkiem naukowym między innymi z nauk ekonomicznych z dyscypliny ekonomia), 4 osoby ze stopniami naukowymi doktora habilitowanego nauk ekonomicznych i 10 osób ze stopniami naukowymi doktora nauk ekonomicznych i 1 doktora nauk ścisłych (matematyka) z dorobkiem naukowym z finansów. Na podstawie dorobku naukowego można uznać, że 15 spośród tych osób reprezentuje dyscyplinę naukową ekonomia (5 osób w tej podgrupie oprócz dorobku z

ekonomii ma dorobek z nauk o zarządzaniu, 2 z finansów, a 2 z geografii), 1 osoba reprezentuje tylko finanse i 2 tylko nauki o zarządzaniu. Wszyscy zgłoszeni mogą być zaliczeni do minimum kadrowego, a zatem **wymóg posiadania minimum kadrowego został spełniony**. Na 1 nauczyciela akademickiego zaliczonego do minimum kadrowego przypada obecnie 13 studentów studiów I lub II stopnia.

Poza minimum kadrowym zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi 1 profesor nauk ekonomicznych, 3 doktorów habilitowanych (ekonomii, nauk o polityce i informatyki), 20 doktorów (13 ekonomii, 4 nauk o zarządzaniu, a ponadto finansów, matematyki, geografii) i 5 magistrów (ekonomia, matematyka, finanse i rachunkowość, prawo). To wystarczająco liczne i różnorodnie wykwalifikowane grono powinno umożliwić poprawną obsadę zajęć dydaktycznych.

4.2.

Są pewne niedoskonałości w zakresie obsady zajęć wynikające z dominującej specjalizacji naukowej wielu nauczycieli akademickich tylko w niektórych problemach ekonomii. Zwraca uwagę zwłaszcza prowadzenie zajęć z mikroekonomii I i II oraz z historii myśli ekonomicznej przez osoby, które nie prowadzą badań naukowych z tego zakresu. Kompetencje dydaktyczne kardy są w większości wypadków dobre, co potwierdziły hospitacje zajęć.

4.3.

Polityka kadrowa Politechniki i Wydziału jest zorientowana na rozwój, lecz ten rozwój ma też swą specyfikę kierunkową wynikającą z specjalizacji naukowej w zagadnieniach produkcji energii z biomasy, bezrobocia i jego sezonowości, zarządzania kadrami, gospodarki regionu środkowego wybrzeża, niektórych zagadnień z finansów i zarządzania, w tym szczególnie zarządzania kadrami, a także turystyki i sportu.

W czasie spotkań ZO PKA ze studentami oraz przedstawicielami Wydziału udało się uzyskać informacje na temat przeprowadzanej okresowej oceny nauczycieli akademickich. Studenci oceniają co semestr nauczycieli akademickich za pomocą ankiet wypełnianych przy pomocy systemu USOS. Studenci za pomocą swoich indywidualnych kont w systemie wypełniają do końca sesji poprawkowej ankietę na temat prowadzącego i prowadzonych przez niego zajęć. Niestety to badanie ma niewielką zwrotność (nie przekracza 20 %), co powoduje, że nie ma ono wpływu na ocenę okresową nauczyciela. Jest to spowodowane brakiem zaufania studentów do anonimowości tego badania oraz tym, że nie widzą wpływu tych ankiet na jakość. Kolejną przyczyną w opinii studentów może być stosunek oraz brak refleksji nauczycieli akademickich nad wynikami ankiet oraz oceną studentów.

Wymagania kryterium 4. zostały wypełnione w stopniu pozwalającym przyznać ocenę **w pełni**.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Badania naukowe i przedstawione wykazy publikacji w większości wypadków nie pozostawiają wątpliwości co do zasadności zakwalifikowania do minimum kadrowego. Mocną stroną jest liczebność minimum kadrowego (18 osób). Słabe, choć akceptowalne uzasadnienie dotyczyło tylko 2 osób z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich. W minimum kadrowym brakuje jednak osób prowadzących badania naukowe związane z rdzeniem problematyki ekonomii. Dominują badania z pogranicza ekonomii lub na tyle specjalistyczne, że nie są zorientowane na podstawowe problemy ekonomii, lecz raczej na zagadnienia niszowe, w tym dotyczące rozwoju zrównoważonego (zwłaszcza gospodarki niskoemisyjnej) i gospodarki regionalnej (zwłaszcza lokalnego bezrobocia). Także rozwój kadr odbywa się bardziej w niszach otaczających centralne zagadnienia ekonomii, a to nie wskazuje na szybkie rozwiązanie problemu. Pozostała kadra też jest liczna i dość dobrze uzupełnia minimum kadrowe, ale jednak pozostają pewne niedostatki różnorodności kwalifikacji i możliwości dobrej obsady niektórych zajęć o dużym znaczeniu dla kierunku. Wśród słabych można także wymienić brak refleksji niektórych pracowników samodzielnych wobec wyników studenckiej oceny ankietowej i zawartych w niej komentarzy studentów.

Dobre praktyki

Cosemestralne spotkania studentów z Dziekanem, na których zapoznawani są z wynikami ankiet oceniających nauczycieli akademickich i rankingiem najlepszych pracowników.

Zalecenia

- Wskazane jest uzupełnienie kadry nauczającej, w tym minimum kadrowego, o osoby prowadzące badania naukowe związane z problemami z rdzenia mikroekonomii. Nieco mniej pilna potrzeba takiego uzupełnienia dotyczy makroekonomii oraz historii myśli ekonomicznej. Można to zrobić kosztem wskazywania do minimum kadrowego osób rzadko publikujących na tematy stricte ekonomiczne.
- Refleksja oraz podjęcie działań w sferze polityki kadrowej polepszających kulturę jakości, np. opracowanie i wdrożenie mechanizmów nagradzania nauczycieli, którzy uzyskali najwyższe oceny w ankietach studenckich, wprowadzenie we współpracy z samorządem studentów konkursu na najlepszych dydaktyków. Ponadto warto przeprowadzić spotkania z nauczycielami akademickimi (zwłaszcza samodzielnymi) na temat znaczenia studenckich ocen prowadzonej w doskonaleniu procesu kształcenia.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

W ramach Wydziału został powołany Konwent, który zrzesza przedstawicieli z otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni. Konwent regularnie się spotyka – w roku akademickim

2016/2017 odbyły się dotąd (stan na dzień 31 marca 2017 roku) trzy spotkania: 01.03.2017, 11.01.2017 oraz 23.11.2016. Konwent opiniuje zmiany dokonywane na kierunku *ekonomia* (oraz w innych kierunkach realizowanych przez Wydział Nauk Ekonomicznych). Członkowie Konwentu prowadzą zajęcia na Wydziale, z tym że mają one praktyczny charakter. Członkowie Konwentu uczestniczą również w konferencjach organizowanych przez Konwent. Jako że w skład Konwentu wchodzi osoby reprezentujące różne organizacje, Wydział współpracuje m.in. z regionalnymi izbami gospodarczo-przemysłowymi, samorządem lokalnym i wieloma przedsiębiorstwami. Obecnie przez członków Konwentu nie są oferowane na szeroką skalę praktyki dla studentów – ich zdaniem długa praktyka generuje więcej kosztów niż korzyści, przede wszystkim dla przedsiębiorstw, stąd raczej ten kierunek współpracy z Wydziałem nie będzie intensywniej rozwijany. Mimo to Wydział oferuje praktyki dla studentów – zostało zawartych 39 umów na odbywanie praktyk zawodowych.

Wymogi kryterium 5 zrealizowano w stopniu pozwalającym przyznać ocenę **w pełni**.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Ogólnie należy dość wysoko ocenić współpracę Wydziału z otoczeniem, zwłaszcza realizowaną za pośrednictwem Konwentu. Konwent jest liczny (31 osób na dzień 31 marca 2017 r.). Dużą wartością są cykliczne spotkania Konwentu z władzami Wydziału. Słabszą stroną jest brak wykorzystywania możliwości w obszarze badawczym, jakie stwarza Konwent – przykładowo pracownicy naukowcy i studenci nie realizują projektów badawczych na zlecenie Konwentu.

Dobre praktyki

Stworzenie Konwentu zrzeszającego 31 osób przy Wydziale Nauk Ekonomicznych.

Zalecenia

Włączenie Konwentu Wydziału do prac badawczych – np. Konwent może zlecać realizację projektów badawczych kołom naukowym działającym przy Wydziale. Efekty prac badawczych realizowanych przez koła powinny być prezentowane Konwentowi oraz powinny być publikowane w czasopismach naukowych, aby wzmacniać profil ogólnoakademicki kierunku.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia wskazuje, że umiędzynarodowienie jest jej słabą stroną. Jako przyczynę podaje „niską aktywność studentów” [raport samooceny, str. 15]. Zostało ustalone podczas wizytacji, że według postanowień władz Uczelni Wydział może wysłać jedynie 3 studentów rocznie na

wymiany w ramach Erasmusa. Z informacji uzyskanych między innymi w czasie spotkań ZO PKA ze studentami oraz przedstawicielami Wydziału wynika, że w ostatnich 5 latach z wymiany skorzystało 3 studentów Jednostki, ale z innych kierunków. W opinii studentów jest to spowodowane słabą znajomością języków obcych i niewielką liczbą dostępnych miejsc. Studenci są słabo informowani o możliwościach wyjazdu oraz o zasadach i trybie rekrutacji na wyjazd.

Prowadzone są pojedyncze przedmioty w języku angielskim, lecz nie ma całościowej oferty studiowania, co skutkuje tym, że w pełnym toku studiów nie mogą uczestniczyć studenci niepolskojęzyczni. Jest natomiast oferta przedmiotów realizowanych w języku obcym, w celu umożliwienia kształcenia studentów zagranicznych przyjeżdżających na wizytowany kierunek w ramach wymiany.

Pracownicy również nie są zbyt aktywni międzynarodowo, zarówno dydaktycznie, jak i badawczo (publikowanie ma miejsce głównie w polskojęzycznych czasopismach). Kadra naukowa niezbyt intensywnie uczestniczy w wymianie międzynarodowej związanej z działalnością naukową. W latach 2014 – 2016 osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku uczestniczyły w 10 konferencjach, seminariach lub warsztatach zagranicznych w 9 krajach europejskich. W tym gronie były 4 osoby z minimum kadrowego ocenianego kierunku, lecz tylko 2 z nich wygłosiły referaty na konferencjach naukowych (obie dwukrotnie). Znaczące były też seminaria i konsultacje związane z grantem międzynarodowym. Projekt ten dotyczył promocji bioenergii w regionie Bałtyku, był realizowany przez 36 partnerów (w tym Wydział Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej) z 10 krajów nadbałtyckich, a koordynowany przez Swedish Energy Agency in Stockholm.

W tym samym okresie Wydział gościł 8 pracowników nauki z zagranicy, w tym były wizyty związane z wymienionym wyżej projektem badawczym (Szwecja), z wykładami (Niemcy i USA), z organizacją naukowej współpracy międzynarodowej, w tym kolejnych projektów badawczych (Białoruś, Finlandia, Izrael, Niemcy).

Wpływ współpracy naukowej i dydaktycznej z zagranicznymi instytucjami akademickimi/naukowymi oraz mobilności międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku, plany jego rozwoju, określenie efektów kształcenia program i realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku, w tym na umiędzynarodowienie kształcenia, jak również na działalność naukową można ocenić jako niewielki.

Ocena wg kryterium 6: **zadowalająco.**

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umiejscowienie procesu kształcenia należy zaliczyć do słabych stron ocenianego kierunku. Lokalizacja uczelni umożliwia rozwijanie współpracy w szczególności z państwami w rejonie Morza Bałtyckiego, np. Szwecją, Niemcami. Wydział Ekonomii wykorzystuje te możliwości w zakresie współpracy naukowej, lecz możliwości współpracy dydaktycznej są zaniedbane. Pracownicy w miarę aktywnie korzystają z wyjazdów w ramach programu ERASMUS+, lecz nie dotyczy to studentów, a główną przyczyną jest niski poziom nauczania języka obcego na kierunku ekonomia. Dodatkowo mała jest liczba dostępnych miejsc na studenckie wyjazdy w ramach programu Erasmus+. Należy również podkreślić złe poinformowanie studentów na temat możliwości wyjazdów i samego procesu rekrutacji.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Zwiększenie liczby przedmiotów oferowanych w języku angielskim – docelowo dążenie do oferowania całych specjalności w języku angielskim.
2. Zwiększenie wykorzystywania materiałów niepolskojęzycznych w pracach dyplomowych.
3. Zwiększenie liczby miejsc w Erasmusie dla studentów Wydziału i kierunku.
4. Motywowanie kadry naukowej do większej aktywności międzynarodowej. Wyjazdy kadry w ramach Erasmusa powinny przynosić wymierne korzyści dla Wydziału, kwalifikacje na wyjazdy mogą być prowadzone w trybie konkursowym.
5. Dążenie do zacieśniania współpracy naukowej i dydaktycznej z uczelniami z rejonu Morza Bałtyckiego.
6. Prowadzenie kursu nauczania języka obcego na poziomie przygotowującym studentów do wyjazdu na uczelnię partnerską (na początku może być to kurs fakultatywny).
7. Kampanie informacyjne, w czasie których zostaną zaprezentowane możliwości mobilności studenckiej.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Siedzibą Wydziału jest stosunkowo nowy (z końca lat 90-tych) budynek dobrze przystosowany do działalności naukowej i dydaktycznej, a także do potrzeb osób niepełnosprawnych (są windy, podjazdy). W tym budynku kierunek (obok 3 innych kierunków ekonomicznych) może korzystać z 7 sal wykładowych o liczbach miejsc od 70 do 361, 13 sal ćwiczeniowych (30-48

miejsce), 3 pracowni komputerowych po 35 stanowisk. W większości sal dydaktycznych zainstalowano zestawy złożone z rzutników multimedialnych i komputerów lub tylko rzutniki multimedialne z możliwością dołączenia komputera przenośnego. Tylko 4 sale nie mają takiego stałego wyposażenia. W pracowniach komputerowych jest sprzęt dobrej jakości z oprogramowaniem uniwersalnym (pakiety Microsoft Office), statystycznym (Statistica, Gretl), a także finansowo-księgowym i do zarządzania (Sage Symfonia, Gratyfikat GT, Comarch ERP Optima, Płatnik). W kampusie jest bezprzewodowy dostęp do Internetu i możliwość korzystania z oprogramowania specjalistycznego w pracowniach komputerowych poza zajęciami planowymi.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, że z ich punktu widzenia infrastruktura dydaktyczna jest dostosowana do osiągnięcia założonych efektów kształcenia, w tym przygotowania do prowadzenia badań lub zapewnienia studentom udziału w badaniach. Potwierdzili także możliwość wykorzystywania dostępnej technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Politechnika posiada bibliotekę zlokalizowaną w kampusie odległym o 10 -15 minut marszu od kampusu wydziałowego i czytelnię ekonomiczną w kampusie wydziałowym. Tradycyjne zasoby biblioteki Politechniki Koszalińskiej są dość bogate (ponad 200 tys. jednostek), lecz trudno określić, jaką część z nich stanowi literatura odpowiednia dla kierunku ekonomia. Przegląd półek w bibliotece głównej i w czytelni ekonomicznej wskazuje na dość dobre wyposażenie w podręczniki, skromniejsze w drukowane czasopisma ekonomiczne, literaturę obcojęzyczną z dziedziny nauk ekonomicznych czy jednoznacznie naukowe wydawnictwa ekonomiczne. To stwarza dobre warunki do bieżącego studiowania, ale nie do przygotowywania dobrych prac dyplomowych czy do pracy naukowej. Lepiej pod tym względem jest z dostępem do publikacji elektronicznych. Jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki i kilku baz (EIFL/EBSCO, Springer, Elsevier, Web of Knowledge, Wiley-Brokwell i własnej biblioteki cyfrowej).

Rozwój i doskonalenie infrastruktury polega przede wszystkim na rozbudowywaniu dostępu do baz elektronicznych i doposażaniu biblioteki. Zakup książek z dziedziny nauk ekonomicznych nie jest jednak zadowalający. 526 książek z tej dziedziny zakupionych w latach 2014-2016 to niewiele.

W opinii studentów Jednostka zapewnia możliwość korzystania z aktualnych zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym o zasięgu międzynarodowym, jak również innych zasobów edukacyjnych właściwych dla ocenianego kierunku, a w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach. Studenci mają możliwość zgłaszania zakupu potrzebnej literatury, która posłuży im w osiągnięciu efektów kształcenia. Infrastruktura oraz wyposażenie biblioteki Jednostki w opinii studentów z niepełnosprawnościami jest dostosowana do ich potrzeb i umożliwia im realizowanie programu kształcenia. Studenci kierunku ekonomia mają możliwość oceny infrastruktury za pomocą ankiety ogólnej, gdzie mogą wyrazić swoją opinie na temat jej wyposażenia.

W sumie wymagania kryterium 7. uznaje się za zrealizowane **w pełni**.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocną stroną kierunku jest możliwość korzystania z pomieszczeń dobrze dostosowanych do potrzeb dydaktycznych i naukowych. Lokalizacja budynku zapewnia dobry dojazd, możliwość

parkowania, jest zaplecze dobre socjalne. Słabsza jest biblioteka w części tradycyjnej. Pozytywnie należy ocenić dostęp do baz elektronicznych. Biblioteka jest też dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dobre praktyki

Za dobrą praktykę można uznać istnienie w większości pomieszczeń zestawów komputer-rzutnik, co bardzo ułatwia wykorzystywanie prezentacji multimedialnych podczas zajęć.

Zalecenia

Należy lepiej wyposażać bibliotekę w literaturę przydatną do pracy naukowej i przygotowywania prac dyplomowych.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na podstawie informacji zamieszczonych w raporcie samooceny, a także opinii uzyskanych podczas spotkań ZO PKA ze studentami oraz przedstawicielami Wydziału, należy stwierdzić, że opieka i wsparcie, w tym osób z niepełnosprawnościami, jest na dobrym poziomie. Studenci kierunku ekonomia mają zapewnioną dostępność nauczycieli poprzez kontakt mailowy oraz konsultacje, których terminy są ustalane ze studentami, a także pomoc w uczeniu się i osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia dzięki materiałom udostępnianym przez nauczycieli. Ponadto jest wsparcie w zdobywaniu umiejętności badawczych m. in. poprzez koła naukowe. Biuro Karier pomaga we wchodzeniu na rynek pracy.

Studenci mają dostęp do Biura Karier poprzez jego stronę internetową, kontakt mailowy oraz bezpośrednio, w siedzibie Biura, które się mieści w jednym z domów studenckich. Biuro zajmuje się m. in. poszukiwaniem ofert praktyk, jak również staży dla studentów oraz absolwentów Uczelni, organizacją targów pracy. Organizuje szkolenia z umiejętności miękkich oraz twardych takich jak pisanie CV, rozmowy kwalifikacyjne i wiele innych.

Jednostka wspiera samorządność studencką i działalność studenckich kół naukowych, w tym zapewnia kompetentną pomoc kadry oraz pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Opiekunowie kół naukowych proponują i zachęcają studentów do pracy naukowej. Koło Młodych Ekonomistów jest w trakcie pisania 3 publikacji na tematy zaproponowane przez opiekuna. Studenci z najlepszymi pracami dyplomowymi są zachęceni do opublikowania ich w formie artykułów w czasopiśmie i zeszytach naukowych.

Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na kompleksową i skuteczną pomoc z systemu opieki materialnej w postaci stypendiów, zapomóg i dodatków dla osób z niepełnosprawnościami. Studenci są motywowani do osiągnięcia lepszych wyników nauczania i uczenia się poprzez stypendium Rektora za wyniki w nauce. Ponadto Jednostka zapewnia studentom kompetentną i życzliwą obsługę w zakresie spraw dydaktycznych w odniesieniu do

wszystkich poziomów i form kształcenia. Pracownicy Dziekanatu zdaniem studentów stale podnoszą wiedzę i umiejętności w zakresie przepisów prawnych oraz komunikacji interpersonalnej.

Z inicjatywy Prorektora ds. studenckich w roku akademickim 2016/2017 uruchomiono akademickie wsparcie psychologiczne, w tym także leczenie uzależnień oraz pomoc ofiarom przemocy.

Studenci mogą liczyć na przejrzystość i skuteczność sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków przez nich zgłaszanych. Dziekan podejmuje odpowiednie działania w celu rozwiązywania konfliktów. Studenci o wszelkich zmianach, o zaliczeniach oraz sprawach dotyczących procesu kształcenia są informowani za pomocą strony internetowej Wydziału, systemu USOS oraz mediów społecznościowych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wśród mocnych stron można wymienić m.in. tragi pracy i liczny udział studentów w tym wydarzeniu oraz inne działania Biura Karier PK, takie jak szkolenia oraz oferty praktyk, pracy i staży. Za dobre rozwiązanie uważa się też wsparcie psychologiczne, w tym także leczenie uzależnień oraz pomoc ofiarom przemocy. Studenci w tym z niepełnosprawnościami mogą liczyć na kompleksowe i odpowiednie wsparcie materialne, merytoryczne oraz motywacyjne ze strony Wydziału. Na odpowiednie wsparcie mogą też liczyć studenci z niepełnosprawnościami. Zaletą są stale doskonalone kompetencje pracowników dziekanatu. Wśród słabych stron wymieniali brak możliwości oceny procesu wsparcia materialnego oraz motywacyjnego studentów.

Dobre praktyki

Uruchomienie dla studentów akademickie wsparcie psychologiczne, w tym także leczenie uzależnień oraz pomoc ofiarom przemocy.

Zalecenia

Umożliwienie studentom oceny systemu wsparcia materialnego oraz motywacyjnego realizowanego na Wydziale. Można to zrealizować poprzez ankietyzacje lub poświęcić jedno otwarte spotkanie z Dziekan na ten temat.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Doprowadzenie do zgodności badań naukowych nauczycieli akademickich z tematyką prowadzonych zajęć (6 przypadków niezgodności)	Jest mniej takich przypadków. Kilka osób rozszerzyło przedmiot swych badań, pojedynczych wykładowców zastąpiono bardziej odpowiednimi ze względu na prowadzone badania naukowe.
Uzupełnienie kart kursów o wymagania wstępne	Wykonano
Więcej zajęć z języków obcych	Nadal jest za mało tych zajęć
Wprowadzić zajęcia z ochrony własności intelektualnej z ECTS oraz z metodyki pracy umysłowej i techniki pisanie prac (np. w ramach seminariów)	Wykonano

Częstotliwość i zakres oceniania nauczycieli przez przełożonych i przez studentów nie może być uznana za prawidłową. Oceny te powinny być częstsze i przede wszystkim efekty tych ocen powinny być znane pracownikom i studentom.	Częstotliwość oceny jest dobra – co semestr. Obecnie istnieje problem związany z bardzo niską zwrotnością ankiet – uniemożliwia to dokonywanie prawidłowych diagnoz oraz podejmowanie decyzji korygujących zajęcia.
Praca dziekanatu w czasie odpowiednim dla studentów niestacjonarnych	Są odpowiednie godziny pracy w soboty i dyżury w niedziele, a także dyżury dziekana.
Unikać tematów prac dyplomowych spoza ekonomii	Jeszcze jest dużo tematów z zarządzania lub finansów.
Koordinacja treści zbliżonych przedmiotów	Dokonano, ale powtórzenia jeszcze się zdarzają.
Sekwencję przedmiotów uznano za generalnie prawidłową. Zmiany należało wprowadzić na studiach pierwszego stopnia by nie pokrywały się w tym samym semestrze zajęcia z mikroekonomii, makroekonomii i finansów publicznych.	Nadal występuje problem związany z niskim zróżnicowaniem programu na I stopniu z programem na II stopniu na kierunku Ekonomia
Korekta systemu ECTS z uwzględnieniem rzeczywistej pracochłonności poszczególnych zajęć (np. prowadzonych w językach obcych) oraz ujednoczenie punktów za seminaRIA dyplomowe na poszczególnych rodzajach studiów.	Nadal występujące nieprawidłowości – zbyt duża liczba ECTS-ów na dany przedmiot, brak wystarczającego uzasadnienia dla godzin przeznaczonych na pracę własną studenta
Sekwencję przedmiotów uznano za generalnie prawidłową. Zmiany należało wprowadzić na studiach pierwszego stopnia by nie pokrywały się w tym samym semestrze zajęcia z mikroekonomii, makroekonomii i finansów	Zalecenie zostało zrealizowane.
„Zasugerowano” by w ramach seminariów dyplomowych (bądź poza nimi, jako odrębne zajęcia) wprowadzić treści dotyczące metodyki pracy umysłowej i techniki pisania prac dyplomowych.	Treści dotyczące metodyki pisania pracy dyplomowej znajdują się w kartach seminarium dyplomowego.
„Zasugerowano” urozmaicenie form zaliczeń i egzaminów tak, aby nie były to jedynie testy.	Wśród metod i form zaliczania przedmiotów nadal wyraźnie dominują testy. Zalecenie jest nadal aktualne.
Jednostka powinna bardziej wykorzystywać fakt usytuowania na uczelni technicznej i szerzej wprowadzać technologie informatyczne jako wsparcie nauczania przedmiotów kierunkowych i specjalistycznych.	Zalecenie zostało zrealizowane.
Analiza sylabusów wykazała konieczność koordynacji treści zbliżonych przedmiotów.	Zalecenie zostało zrealizowane.

Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64).